ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,

sniegti 2010. gada 15. jūnijā [1]

I — Ievads

1. Šajā lietā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Beļģijas Karaliste, atsakoties segt tās teritorijā esošo Eiropas skolu kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, nav izpildījusi pienākumus, kas paredzēti Nolīgumā par atrašanās vietu, kuru Eiropas skolas Padome un Beļģijas Karalistes valdība noslēdza 1962. gada 12. oktobrī (turpmāk tekstā — "Nolīgums par atrašanās vietu"), skatot to kopā ar EKL 10. pantu.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Eiropas skolu statūti*

2. Uz Eiropas skolām to izveides laikā attiecās divas konvencijas, proti, pirmkārt, Eiropas skolas statūti, kas parakstīti Luksemburgā 1957. gada 12. aprīlī (turpmāk tekstā — "1957. gada konvencija") [2], un, otrkārt, Protokols par Eiropas skolu dibināšanu, kas sagatavots, pamatojoties uz Eiropas skolu statūtiem, un parakstīts Luksemburgā 1962. gada 13. aprīlī (turpmāk tekstā — "1962. gada protokols") [3]. Sešas dalībvalstis, kas izveidoja Eiropas Kopienu, ir parakstījušas šos divus dokumentus.

3. Eiropas skolas Padomē (turpmāk tekstā — "Padome"), ko izveidoja ar 1957. gada konvenciju, ir viens vai vairāki atbildīgie ministri no katras līgumslēdzējas puses. Saskaņā ar iepriekš minētās konvencijas 9. pantu Padome uzrauga minētās konvencijas piemērošanu un šajā nolūkā tai ir nepieciešamās pilnvaras izglītības, budžeta un administratīvos jautājumos. Padome ar kopēju lēmumu pieņem skolu vispārējos noteikumus. Atbilstoši šīs pašas konvencijas 28. pantam Padome var piedalīties sarunās ar tās valsts, kurā skola atrodas, valdību par jebkādu papildu nolīgumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka skola var

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — *Recueil des traités des Nations unies*, 443. sēj., 129. lpp.

3 — *Recueil des traités des Nations unies*, 752. sēj., 267. lpp.

darboties cik vien iespējams labos materiālajos un mācību apstākļos.

4. Ar 1994. gada 21. jūnija konvenciju, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus, kas pašlaik ir spēkā (turpmāk tekstā — "1994. gada konvencija"), atbilstoši tās 34. pantam [4] atceļ un aizstāj 1957. gada konvenciju un 1962. gada protokolu. 1994. gada konvenciju noslēdza dalībvalstis un Eiropas Kopienas, pamatojoties uz Padomes 1994. gada 17. jūnija Lēmumu 94/557/EK, Euratom, ar ko pilnvaro Eiropas Kopienu un Eiropas Atomenerģijas kopienu apstiprināt ar parakstu un noslēgt konvenciju, ar ko nosaka Eiropas skolu statūtus [5].

5. Saskaņā ar šo pašu konvenciju (34. pants) norādes aktos, kas pieņemti pirms šīs konvencijas un attiecas uz skolām, jāsaprot tā, ka tās attiecas uz atbilstīgajiem pantiem šajā konvencijā.

6. 1994. gada konvencijas piemērošanas joma attiecas uz skolām, kas uzskaitītas tās I pielikumā, tostarp Eiropas skolu Brisele I, Brisele II, Brisele III, kā arī Eiropas skolu Molā.

7. Saskaņā ar minētās konvencijas 2. panta 3. punktu, pirms dalībvalsts teritorijā tiek atvērta jauna skola, starp Padomi un uzņēmēju dalībvalsti ir jānoslēdz nolīgums par piemērotu telpu piešķiršanu jaunajai skolai bez maksas un šo telpu uzturēšanu.

8. 1994. gada konvencijas 6. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka attiecībā uz tās tiesībām un pienākumiem uz skolu kā izglītības iestādi, ko reglamentē publiskās tiesības, visās dalībvalstīs attiecas šīs konvencijas īpašie noteikumi.

9. Padome, kurā ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts ministra līmenī un Komisijas loceklis, atbilstoši 1994. gada konvencijas 10. pantam uzrauga šīs konvencijas piemērošanu, un šajā nolūkā tā ir pilnvarota pieņemt lēmumus izglītības, budžeta un administratīvajos jautājumos, kā arī piedalīties sarunās par nolīgumiem, kas minēti šīs pašas konvencijas 28.–30. pantā.

10. Saskaņā ar šīs konvencijas 30. pantu Padome var piedalīties sarunās ar tās valsts, kurā skola atrodas, valdību par jebkādu papildu nolīgumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka skola var darboties cik vien iespējams labos apstākļos.

4 — OV L 212, 3. lpp.
5 — OV L 212, 1. lpp.

11. Atbilstoši 1994. gada konvencijas 25. pantam skolu budžetu finansē no dalībvalstu iemaksām, ko tās veic, regulāri maksājot atlīdzību nosūtītajiem vai norīkotajiem pedagogiem un pēc vajadzības veicot finanšu iemaksu, kā arī no Eiropas Kopienu iemaksām, ar ko paredzēts segt starpību starp skolu kopējo izdevumu summu un citu ieņēmumu summu.

B — *Nolīgums par atrašanās vietu*

15. Padome un Beļģijas Karalistes valdība 1962. gada 12. oktobrī parakstīja Nolīgumu par atrašanās vietu, lai saskaņā ar 1957. gada konvencijas 28. pantu Eiropas skolām Briselē un Molā nodrošinātu, ka skola var darboties cik vien iespējams labos materiālajos un mācību apstākļos.

12. Saskaņā ar šīs pašas konvencijas 26. pantu tie strīdi starp līgumslēdzējām pusēm, kuri attiecas uz šīs konvencijas interpretāciju un piemērošanu un kurus nav atrisinājusi Padome, ir tikai Tiesas kompetencē.

16. Nolīguma par atrašanās vietu I sadaļas ar nosaukumu "Skolu ēkas un aprīkojums" 1. pantā ir noteikts:

"Beļģijas Karalistes valdība apņemas nodot skolu vajadzībām to darbībai nepieciešamās ēkas atbilstoši mērķiem, ko noteikušas valdības, kuras parakstījušas Protokolu par Eiropas skolu izveidi.

13. 1994. gada konvencijas 33. pantā ir precizēts, ka šo konvenciju dalībvalstis, kas ir līgumslēdzējas puses, ratificē saskaņā ar savām attiecīgajām konstitucionālajām prasībām un ka tā stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas ir pēc dienas, kurā dalībvalstis ir deponējušas visus ratifikācijas dokumentus un Kopienas ir deponējušas paziņojuma aktus.

Tā apsaimnieko šīs ēkas un veic to apgādi, ievērojot noteikumus, ar kuriem tiek regulēts Beļģijas valstij piederošais nekustamais īpašums.

Tā apņemas aprīkot šīs skolas ar kustamo mantu un didaktiskajiem materiāliem saskaņā ar kritērijiem, ko piemēro valsts savām iestādēm."

14. Ņemot vērā lietas dalībniekiem uzdotos rakstveida jautājumus, Komisija un Beļģijas Karaliste apstiprināja, ka 1994. gada konvencija stājās spēkā 2002. gada 1. oktobrī.

17. Atbilstoši iepriekš minētā nolīguma 13. pantam tas stājas spēkā dienā, kad Beļģijas

valdība paziņo Padomei par konstitucionālo formalitāšu izpildi. Saskaņā ar šo pašu pantu Nolīguma par atrašanās vietu noteikumi ir spēkā no 1958. gada 17. septembra, izņemot tā 2. un 3. pantu, kuri ir spēkā no paša nolīguma spēkā stāšanās dienas.

18. Beļģijas Karaliste Nolīgumu par atrašanās vietu ratificēja 1975. gada 8. novembrī [6]. Nolīgums par atrašanās vietu joprojām ir spēkā, un tajā nav izdarīti turpmāki grozījumi.

C — *Karlsrūes lēmums*

19. Padomes sanāksmē, kas notika Karlsrūē 1967. gada 17.–19. maijā, Padome izskatīja ar skolu aprīkojumu un ēkām saistīto izdevumu finansēšanas noteikumus, ņemot vērā Finanšu jautājumu grupas ziņojumu (turpmāk tekstā — "Karlsrūes lēmums").

20. Atbilstoši šīs sanāksmes protokola 12. punktam Padome apstiprināja Finanšu jautājumu grupas ziņojumu par skolu aprīkojuma un ēku izdevumu finansēšanu un pilnvaroja grupu turpināt darbu pie tādu noteikumu sagatavošanas, kas būtu jāiekļauj nolīgumā, kurš jāparaksta starp Padomi un Eiropas skolu atrašanās vietas valstu valdībām.

21. Protokola 12. punktā ir arī norādīts, ka Padome pieņem lēmumus, kas uzskaitīti iepriekš minētā protokola pielikumā, un ir precizēts, ka šie lēmumi nav spēkā ar atpakaļejošu datumu.

22. Saskaņā ar protokola pielikuma 12. punkta 1) apakšpunktu aprīkojuma, kas kļūst par "kustamo īpašumu" pēc tā ievietošanas ēkā, izmaksas sedz uzņēmēja valsts, pat ja aprīkojums tiek piegādāts kāda skolas pastāvēšanas posmā. Kustamo mantu un didaktisko materiālu aprīkojums kļūst par tāda veida ieguldījumu, kas tiek amortizēts, izmantojot parasto budžeta piešķīrumu, un tādējādi ir cieši saistīts ar skolas darbību.

23. Šī paša pielikuma 12. punkta 3) apakšpunktā ir precizēts, ka "Padome lūdz ikvienu dalībvalsti noslēgt ar to nolīgumu, lai nodrošinātu Eiropas skolām tādus darbības apstākļus, kādi tie paredzēti [1957. gada konvencijas] [..] 28. pantā [..]. Padome apstiprina iepriekš minētos noteikumus par izdevumu finansēšanu saistībā ar skolu aprīkojumu un ēkām. Šie noteikumi varētu būt pirmais pants

6 — Likums par nolīguma, kas noslēgts starp Beļģijas Karalistes valdību un Padomi, apstiprināšanu (1976. gada 7. februāra *Moniteur Belge*, 1415. lpp.).

nolīgumā starp Padomi un to valstu valdībām, kurās Eiropas skolas atrodas".

Komisija/Beļģija [7], uzskata, ka Beļģijas iestāžu attieksme apdraud Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu, pārkāpjot EKL 10. pantu.

III — Pirmstiesas procedūra un lietas dalībnieku prasījumi

26. Tā kā Komisiju neapmierināja Beļģijas Karalistes 2008. gada 22. februārī nosūtītā atbilde, Komisija 2008. gada 27. jūnijā nosūtīja argumentētu atzinumu saskaņā ar EKL 226. panta pirmo daļu.

24. Ņemot vērā Padomes un Beļģijas iestāžu plašo saraksti laika posmā no 1995. līdz 2006. gadam un 2006. gada 30. oktobra vēstuli, kurā minētās iestādes norādīja, ka tās uzskata, ka tām nav jāsedz kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, kas kopš 1995. gada tiek atprasītas no Beļģijas Karalistes, Komisija, piemērojot EKL 226. pantu, ar 2007. gada 23. oktobra vēstuli nosūtīja Beļģijas Karalistei brīdinājuma vēstuli.

27. Ar šo argumentēto atzinumu Komisija uzskatīja, ka, atsakoties segt kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi EKL 10. pantā paredzētos pienākumus, un aicināja minēto dalībvalsti veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu argumentētā atzinuma prasības divu mēnešu laikā kopš tā saņemšanas.

25. Šajā vēstulē Komisija pārmet Beļģijas Karalistei, ka tā nav ievērojusi EKL 10. pantu, pirmkārt, atsakoties kopš 1995. gada finansēt kustamo mantu un didaktisko materiālu pirmreizējo iegādi Eiropas skolām tās teritorijā, EUR 837 708,33 apmērā, kas pieprasīta Eiropas skolām Brisele II un Brisele III, un, otrkārt, kopš 1989. gada atsakoties maksāt tādu ikgadējo subsīdiju darbībai un aprīkojumam, lai segtu Eiropas skolu tās teritorijā kārtējās izmaksas, kuru summu vēl noteiks. Komisija, piemērojot spriedumu lietā

28. Tā kā Beļģijas Karaliste noteiktajā termiņā neveica pieprasītos pasākumus, Komisija cēla šo prasību ar dokumentu, kas 2009. gada 6. aprīlī iesniegts Tiesas kancelejā.

7 — 1990. gada 5. aprīļa spriedums lietā C-6/89 (*Recueil*, I-1595. lpp.).

29. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atzīt, ka, atsakoties segt Eiropas skolu kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi Nolīgumā par atrašanās vietu, skatīta kopā ar EKL 10. pantu, paredzētos pienākumus, un

— piespriest Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

30. Beļģijas Karaliste lūdz Tiesu:

— galvenokārt — atzīt, ka Tiesas kompetencē nav lemt par prasību;

— pakārtoti — atzīt prasību par nepieņemamu;

— pakārtoti tam — atzīt prasību par nepamatotu un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV — Analīze

31. Beļģijas Karaliste galvenokārt norāda, ka Tiesas kompetencē nav pieņemt nolēmumu šajā lietā, un pakārtoti, ka prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ir nepieņemama.

32. Es vēlos jau sākumā norādīt, ka, manuprāt, minētos prasījumus var atbalstīt attiecībā uz to apgalvotās pienākumu neizpildes daļu, kuras pamatā ir Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpums. Savukārt, kā tas tiks precizēts turpmāk izklāstītajos apsvērumos, es ierosinu izskatīt pēc būtības to pienākumu neizpildes daļu, kas izriet no EKL 10. panta neievērošanas.

A — *Par Tiesas kompetenci*

1) Lietas dalībnieku argumenti

33. Beļģijas valdība galvenokārt apstrīd to, ka Tiesas kompetencē ir izskatīt jautājumus saistībā ar Nolīgumu par atrašanās vietu. Tā uzskata, ka, lai varētu likumīgi celt prasību par valsts pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. pantu, Komisijai būtu jānosaka, pirmkārt, Kopienu tiesību normas pārkāpums, otrkārt, tāda līguma pārkāpums, kurā Kopiena ir līgumslēdzēja puse, vai, treškārt, piekritības noteikšanas klauzulas esamība.

34. Valdība norāda, ka šajā gadījumā nav Kopienu tiesību normas pārkāpuma (nav nedz EK līguma, nedz tā pielikumu noteikumu, nedz arī Kopienu atvasināto tiesību pārkāpumu) un ka Nolīgums par atrašanās vietu nav nolīgums, kurā Kopiena ir līgumslēdzēja puse, kā arī nav piekritības noteikšanas klauzulas. Valdība uzskata, ka Nolīgums par atrašanās vietu nevarot būt kvalificējams par 1994. gada konvencijas atvasināto tiesību aktu (ne arī 1957. gada konvencijas atvasināto tiesību aktu) un ka akts, pamatojoties uz kuru Beļģijas Karaliste ir noslēgusi šo līgumu, ir juridiski saistošs vienīgi Beļģijas valstī.

35. Komisija noraida Beļģijas valdības nostāju divu iemeslu dēļ.

36. Pirmkārt, Komisija atgādina, ka prasības pieteikumā ir norāde ne tikai uz Nolīgumu par atrašanas vietu, bet arī uz EKL 10. pantu, skatītu kopā ar šo nolīgumu.

37. Otrkārt, Komisija apgalvo, ka Nolīgums par atrašanās vietu neapšaubāmi ir Kopienu tiesību sastāvdaļa neatkarīgi no EKL 10. panta, jo tas ir jāuzskata par 1994. gada konvencijas, kas pati ir Kopienu tiesību sastāvdaļa, atvasināto tiesību aktu.

38. Tā norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru attiecībā uz normām, kas ir Kopienas kompetencē, nolīgumiem, kurus Kopiena un tās dalībvalstis noslēgušas ar trešām valstīm, Kopienu tiesību sistēmā ir tāds pats statuss kā nolīgumiem, kurus noslēgusi tikai Kopiena, un ka 1994. gada konvencija tika noslēgta starp Kopienu un tās dalībvalstīm.

39. Komisija atgādina, ka Nolīgums par atrašanās vietu sākotnēji bija 1957. gada konvencijas "atvasinātais" tiesību akts un ka jau 1962. gadā Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) Augstā iestāde bija balsstiesīga Padomes locekle; tātad Augstā iestāde bija Nolīguma par atrašanās vietu līgumslēdzēja puse. Komisija precizē, ka EOTK Augstā iestāde pilnvaroja Komisiju parakstīt

1965. gada 8. aprīļa Apvienošanās līgumu un ka 1994. gada konvencijas mērķis bija konsolidēt 1957. gada konvencijas *acquis*, kā arī nostiprināt Eiropas Kopienas kā līgumslēdzējas puses lomu. Tādējādi Komisija secina, ka, ņemot vērā, ka Nolīgums par atrašanās vietu tika pieņemts, pamatojoties uz 1957. gada konvencijas 28. pantu un ka nolīgumi par atrašanās vietu ir paredzēti arī 1994. gada konvencijā, Nolīgums par atrašanās vietu ir tādu tiesību un pienākumu sastāvdaļa, kurus Kopienas uzņēmās 1994. gadā.

2) Vērtējums

40. Vispirms es vēlos norādīt, — kā izriet no Komisijas pieteikuma par lietas ierosināšanu 35. punkta un tās replikas raksta 12.–14. punkta — ka Komisija pārmet Beļģijas Karalistei, ka, pirmkārt, tā ir pārkāpusi Nolīgumu par atrašanās vietu, kas kopš 1994. gada konvencijas, no kuras šis līgums ir atvasināts, parakstīšanas ir Kopienu tiesību neatņemama sastāvdaļa, un, otrkārt [8], ka tā, neievērojot EKL 10. pantu, ir apdraudējusi Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu, jo tā atteicās segt Eiropas skolu, kas atrodas šīs dalībvalsts teritorijā, kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas kopš 1995. gada 13. decembra [9] attiecībā uz pirmo aprīkojumu un kopš 1986. gada [10] attiecībā uz ikgadējās subsīdijas darbībai un aprīkojumam piešķiršanu saistība ar Eiropas skolu kustamo mantu un didaktiskajiem materiāliem.

41. Turklāt, kā to, šķiet, ir atzinusi Komisija sava replikas raksta 12. punktā [11], šīs abas pārmestās pienākumu neizpildes daļas ir formulētas autonomi pat tad, ja prasības pieteikuma rezolutīvā daļa attiecas uz Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu, "skatītu kopā ar EKL 10. pantu".

42. Kā to apliecina iepriekš minētie Beļģijas Karalistes argumenti, tā atsaucas uz to, ka nav Tiesas kompetencē lemt par Komisijas apgalvoto Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu, pēc dalībvalsts domām, tai nenosakot normas, kuru pārbaude tiesā attiecas uz Tiesu. Tomēr tā arī uzskata, jo īpaši iebildumu

8 — Sava prasības pieteikuma 35. punktā Komisija izmanto vārdu "turklāt", uzsākot runāt par to pienākumu neizpildes daļu, kas attiecas uz EKL 10. panta neievērošanu.

9 — Saskaņā ar argumentēto atzinumu, kas tika nosūtīts Beļģijas Karalistei, pirmais paziņojums par nesamaksātu parādu ir datēts ar 1995. gada 13. decembri.

10 — Skat. replikas raksta 20. un 21. punktu.

11 — Šajā replikas raksta punktā Komisija norāda, ka Nolīgums par atrašanās vietu "katrā ziņā ir neapšaubāma Kopienu tiesību sastāvdaļa pat tad, ja tas tiek izvērtēts neatkarīgi no EKL 10. panta. Nolīgums par atrašanās vietu ir jāuzskata par 1994. gada Konvencijas, kas pati ir Kopienu tiesību sastāvdaļa, "atvasināto" tiesību aktu".

raksta 63. punktā un prasījumos, ka Tiesai būtu jāatzīst, ka tās kompetencē nav lemt par "šo lietu", nepārprotami iekļaujot šajā formulējumā pārmestās pienākumu neizpildes otro daļu, kas pamatojas uz EKL 10. panta pārkāpumu.

43. Tomēr man šķiet, ka ir jānoraida iespēja Tiesas kompetences neesamību attiecināt uz pārmestās pienākumu neizpildes otro daļu, jo šī daļa attiecas uz Kopienu tiesību normas pārkāpumu, kas šajā gadījumā ir EKL 10. pants, kurš ir Tiesas kompetencē.

44. Savukārt Tiesas kompetence, lai lemtu par apgalvoto Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu, manuprāt, ir jāizvērtē, ņemot vērā šādus divus galvenos aspektus: pirmkārt, apstāklis, ka 1994. gada konvencija stājās spēkā tikai 2002. gada 1. oktobrī, kaut arī saskaņā ar Komisijas rakstveida apsvērumiem pārmestā pienākumu neizpilde esot sākusies 1986. gadā saistībā ar atteikumu maksāt ikgadējo subsīdiju un kopš 1995. gada 13. decembra saistībā ar pirmā aprīkojuma finansēšanu, un, otrkārt, tas, ka Komisija cēla prasību Tiesā, pamatojoties tikai uz EKL 226. panta otro daļu, nevis — vismaz daļēji — uz šķīrējklauzulu, kas formulēta 1994. gada konvencijas 26. pantā.

45. Attiecībā uz pirmo jautājumu to iemeslu dēļ, kas tiks izklāstīti turpmāk, uzskatu, ka Tiesa *katrā ziņā* nav kompetenta lemt par apgalvoto Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu attiecībā uz laika posmu pirms 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā, proti, līdz 2002. gada 30. septembrim, dienai, pēc kuras Tiesai tika piešķirta ekskluzīva kompetence, lai izskatītu strīdus starp līgumslēdzējām pusēm, kas attiecas uz šīs konvencijas "interpretāciju un piemērošanu" atbilstoši minētās konvencijas 26. pantam.

46. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka savā spriedumā lietā *Hurd* [12] Tiesa nosprieda, ka tās kompetencē nav lemt par 1957. gada konvencijas interpretāciju un no tās izrietošajiem dalībvalstu pienākumiem, jo, lai gan šī konvencija ir saistīta ar Kopienu un tās iestāžu darbību, tā ir starptautiska konvencija, ko noslēgušas dalībvalstis un kas nav Kopienu tiesību neatņemama sastāvdaļa [13]. Šajā vērtējumā, manuprāt, nekādā ziņā nevajadzētu aprobežoties ar sprieduma iepriekš minētajā lietā *Hurd* procesuālo kontekstu, kura ietvaros Tiesai tika lūgts sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo šis vērtējums ir piemērojams arī attiecībā uz EKL 226. pantā paredzēto procedūru, kuras priekšmets var būt tikai dalībvalsts

12 — 1986. gada 15. janvāra spriedums lietā 44/89 (*Recueil*, 29. lpp.).

13 — 20.–22. punkts.

pienākumu, kas tai noteikti *saskaņā ar EK līgumu*, neizpilde.

47. Attiecībā uz Nolīgumu par atrašanās vietu Tiesai, manuprāt, nav kompetences *par visu laika posmu pirms 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā*, tas ir, šajā gadījumā laika posmu no 1986. gada līdz 2002. gada 30. septembrim.

48. Kā tas ir atgādināts nolīguma preambulā, šis nolīgums sākotnēji pamatojās uz 1957. gada konvencijas 28. pantu, piešķirot Padomei pilnvaras piedalīties sarunās ar tās dalībvalsts, kurā atrodas skola, valdību par jebkādu *papildu* nolīgumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka Eiropas skolas var darboties cik vien iespējams labos materiālajos un mācību apstākļos. Tādējādi nolīgumā noteiktā kārtība būtu jāpiemēro tāda, kāda tā ir noteikta 1957. gada konvencijā.

49. Beļģijas valdības nostāja saistībā ar šo jautājumu ir pārsteidzoši neskaidra, jo tā sava iebildumu raksta 22. punktā apgalvo, ka Nolīgums par atrašanās vietu tika parakstīts "saskaņā ar [1957. gada] konvenciju", kaut gan sava atbildes raksta uz repliku 20. punktā tā mēģina noliegt to, ka šim pašam nolīgumam ir "atvasināts" un papildinošs raksturs attiecībā pret šo pašu konvenciju, apgalvojot, ka nolīguma juridiskais pamats neesot konvencija. Šim pēdējam apgalvojumam nevaru piekrist šo secinājumu iepriekšējā punktā jau izklāstīto iemeslu dēļ. Piebildīšu, ka, pieņemot, ka 1957. gada konvencija netika aizstāta ar 1994. gada konvenciju, bet tika pilnībā atcelta, Padome kā struktūra, kas izveidota ar 1957. gada konvenciju, automātiski nebūtu tiesiska pastāvēt. Rezultātā nenovēršami būtu ietekmēts Nolīgums par atrašanās vietu, un tas ir pamats apgalvot, ka šis nolīgums ir "atvasināts" un tam ir papildinošs raksturs attiecībā pret 1957. gada konvenciju.

50. Šajā sakarā ir grūti piekrist arī Komisijas argumentiem, kuros tā, šķiet, apgalvo, ka, ņemot vērā EOTK Augstās iestādes līdzdalību Eiropas skolas Padomē kopš 1962. gada, Nolīgums par atrašanās vietu ietilpstot normās, kuru pārbaude ir Tiesas kompetencē.

51. EOTK Augstās iestādes līdzdalība Eiropas skolas Padomē, manuprāt, nekādā veidā neietekmē Nolīgumā par atrašanās vietu noteikto tiesisko kārtību. Ne EOTK, ne vēlāk Kopiena nebija 1957. gada konvencijas līgumslēdzēja puse. Turklāt nevienā šīs konvencijas noteikumā nebija noteikta Tiesas kompetence. Tādējādi Nolīgums par atrašanās vietu kā šo konvenciju papildinošs akts nav daļa no normām, kuru pārbaude ir jāveic Tiesai. Turklāt, manuprāt, ir nepareizi Eiropas skolas Padomi jaukt ar tās locekļiem, uzskatot, ka Nolīgums par atrašanās vietu tika noslēgts

starp Beļģijas Karalisti, no vienas puses, un toreizējām dalībvalstīm un Kopienu, no otras puses.

52. Tādējādi šajā analīzes stadijā es uzskatu, ka Tiesai būtu jāatzīst, ka tās kompetencē nav lemt par to apgalvotās pienākumu neizpildes daļu, kura ir pamatota ar Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu attiecībā uz laika posmu no 1986. gada līdz 2002. gada 30. septembrim.

53. Attiecībā uz laika posmu, sākot no 1994. gada konvencijas spēkā stāšanās dienas, tas ir, sākot no 2002. gada 1. oktobra, Tiesa, manuprāt, *principā* ir kompetenta pieņemt nolēmumu šādā lietā. Tomēr šādai kompetencei būtu jāizriet nevis no tā, ka Nolīgums par atrašanās vietu ir Kopienu tiesību sastāvdaļa, kā to šajā gadījumā mēģina aizstāvēt Komisija, bet gan no 1994. gada konvencijas 26. pantā paredzētās piekritības noteikšanas klauzulas, kurā noteikts, ka tikai Tiesa var pieņemt nolēmumus par tiem strīdiem starp līgumslēdzējām pusēm, kuri attiecas uz šīs konvencijas interpretāciju un *piemērošanu* un kurus nav atrisinājusi Eiropas skolas Padome.

54. Vispirms es atgādinu, ka saskaņā ar 1994. gada konvencijas 33. pantu, kurai ir pievienojušās Eiropas Kopienas, ar šo konvenciju "atceļ un aizstāj" 1957. gada konvenciju un ka saskaņā ar 1994. gada konvencijas 34. pantu norāde attiecībā uz 1957. gada konvencijas 28. punktu, kas ietverta Nolīgumā par atrašanās vietu, ir jāsaprot tā, ka tā attiecas uz atbilstīgo pantu 1994. gada konvencijā, proti, konvencijas 30. pantu. Turklāt saskaņā ar 1994. gada konvencijas 33. pantu šī konvencija stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas ir pēc dienas, kad dalībvalstis ir iesniegušas visus ratifikācijas dokumentus un kad ir iesniegts paziņojums par to, ka šo konvenciju ir noslēgušas Eiropas Kopienas, proti, 2002. gada 1. oktobrī.

55. Tātad, sākot no šīs dienas, saskaņā ar 1994. gada konvencijas 26. pantu Tiesas kompetencē ir lemt par tiem strīdiem starp līgumslēdzējām pusēm, kuri attiecas uz šīs konvencijas interpretāciju un piemērošanu, kam piekrīt arī Beļģijas Karaliste.

56. Turpinājumā arī atgādinu, ka atbilstoši 1994. gada konvencijas 10. pantam, kas aizstāja 1957. gada konvencijas 9. pantu, Eiropas skolas Padome ir atbildīga par minētās konvencijas *piemērošanu* un *šajā nolūkā* tā ir pilnvarota pieņemt lēmumus izglītības, budžeta un administratīvos jautājumos un piedalīties sarunās par nolīgumiem, kas minēti tās 28.–30. pantā. Tādējādi 1994. gada konvencijas piemērošana jo īpaši tiek īstenota, noslēdzot nolīgumus par atrašanās vietu, kas līdz ar to nozīmē, ka pārbaude Tiesā saistībā ar minētās konvencijas piemērošanu saskaņā ar tās 26. pantu ir jāattiecina arī uz Nolīguma par atrašanās vietu interpretāciju un izpildi.

57. Precizējot tomēr ir jānorāda, ka šī prasība Tiesā netika iesniegta, pat ne daļēji pamatojoties uz 1994. gada konvencijas 26. pantā norādīto šķīrējklauzulu, bet pamatojoties tikai uz EKL 226. panta otro daļu, proti, Līgumā noteiktā pienākuma pārkāpuma dēļ.

58. Kā izriet no Komisijas rakstveida apsvērumiem, tā uzskata, ka, kopš Eiropas Kopiena pievienojās 1994. gada konvencijai, tas ir, kopš 1994. gada 21. jūnija, šī konvencija un Nolīgums par atrašanās vietu kā konvencijas atvasinātais akts ir Kopienu tiesību neatņemama sastāvdaļa.

59. Šī pieeja mani nepārliecina.

60. Pirmkārt, kā jau norādīts, 1994. gada konvencija stājās spēkā tikai 2002. gada 1. oktobrī. Tādējādi to varētu piemērot divpadsmit dalībvalstīs, kas parakstījušas šo konvenciju, arī Beļģijas Karalistē, tikai sākot no šīs dienas, nevis no 1994. gada.

61. Otrkārt, Komisijas argumentos nav ņemta vērā tiesību aizsardzības līdzekļu autonomija. Neatkarīgi no problēmām, kas saistītas ar Nolīgumu par atrašanās vietu, tas, ka 1994. gada konvencija pati esot Kopienu tiesību neatņemama sastāvdaļa, kā to apgalvo Komisija, man nešķiet pietiekams iemesls, lai izslēgtu šķīrējklauzulas piemērošanu un ļautu Komisijai izvēlēties starp diviem tiesvedības pamatojuma veidiem, proti, starp 1994. gada konvencijas 26. pantu un EKL 226. panta otro daļu, kuru tā uzskata par vispiemērotāko. Tādējādi es īsti nesaprotu, kā kopš 2002. gada 1. oktobra, pamatojoties uz to, ka 1994. gada konvencija ietilpst Kopienu tiesībās, Komisija, piemēram, varētu leģitīmi pamatot prasību, kurā norādīts, ka dalībvalsts ir pārkāpusi kādu no minētās konvencijas noteikumiem, izmantojot nevis konvencijas 26. pantu, bet EKL 226. panta otro daļu [14]. Tas pats, manuprāt, attiecas uz apgalvoto ar 1994. gada konvencijas piemērošanu saistīta akta pārkāpumu, kas šajā gadījumā ir Nolīgums par atrašanās vietu, kuram ir tieša saikne ar 1994. gada konvenciju.

62. Visu šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka Tiesas kompetencē nav lemt par apgalvotās pienākumu neizpildes pirmo daļu, par ko prasība celta saskaņā ar EKL 226. panta otro daļu un kas ir saistīta ar iespējamu Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu.

14 — Turklāt praktisku apsvērumu dēļ jānorāda, ka prasība lietā C-545/09 Komisija/Apvienotā Karaliste (pašlaik tiek izskatīta Tiesā), kurā Komisija pārmet Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei 1994. gada Konvencijas 12. panta neievērošanu, tika celta, pamatojoties uz minētās konvencijas 26. pantu.

63. Toties es piedāvāju Tiesai atzīt, ka tās kompetencē ir lemt par šo lietu tiktāl, ciktāl Komisija pārmet Beļģijas Karalistei to pienākumu neizpildi, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 10. pantu.

B — *Par prasības pieņemamību*

1) Lietas dalībnieku argumenti

64. Beļģijas valdība papildus apgalvo, ka prasība ir nepieņemama, pirmkārt, neatbilstības dēļ starp argumentētajā atzinumā un prasības pieteikumā izvirzītajiem iebildumiem un, otrkārt, neskaidrības dēļ saistībā ar EK līguma 10. pantu kā juridisko pamatu.

65. Attiecībā uz pirmo nepieņemamības pamatu Beļģijas Karaliste atgādina pirmstiesas procedūras nozīmi, kuras mērķis ir ierobežot strīda priekšmetu, lai dotu iespēju dalībvalstij, pirmkārt, izpildīt no Kopienu tiesībām izrietošos pienākumus un, otrkārt, lietderīgi pielietot tās aizstāvības izvirzītos pamatus pret Komisijas izvirzītajiem iebildumiem. Tā norāda, ka šajā lietā neatbilstība starp argumentēto atzinumu un prasības pieteikumu attiecas tieši uz juridiskā pamata izvēli. Beļģijas Karaliste norāda, ka, lai gan argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā Komisija atsaucas tikai uz EKL 10. pantu saistībā ar lojālas sadarbības pienākumu, tā savā prasībā, nesniedzot nekādus paskaidrojumus, nolemj to apvienot ar Nolīguma par atrašanās vietu neievērošanu. Tomēr prasībai vajadzētu būt pamatotai ar tiem pašiem argumentiem un pamatiem kā argumentētajam atzinumam. Turklāt šī dalībvalsts norāda, ka atsauce uz EKL 10. pantu argumentētajā atzinumā esot formulēta pārāk plašos jēdzienos.

66. Beļģijas valdība uzskata, ka neesot nozīmes spriedumam apvienotajās lietās Komisija/Dānija [15], uz kuru atsaucas Komisija savos rakstveida apsvērumos un uz kuru pamatojoties Tiesa esot atzinusi par pieņemamiem divus iebildumus kādā no prasībām sakarā ar pienākumu neizpildi, kas celta pret šo dalībvalsti attiecībā uz zvejas darbību kontroles pasākumu neievērošanu saistībā ar 1988. gada zvejas periodu. Šī sprieduma 36. punktā Tiesa esot konstatējusi, ka tad, ja argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā nav iekļauta neviena atsauce uz atbilstošo piemērojamās regulas noteikumu, ar šādu argumentēto atzinumu tomēr tiek noraidīti argumenti, kas ir saistīti ar šī noteikuma ievērošanu, kā to norādīja Dānijas valdība savā atbildē uz brīdinājuma vēstuli. Tādējādi Beļģijas Karaliste uzskata — ja Tiesas judikatūra neparedz to terminu identiskumu, kas tiek izmantoti dažādos procesuālajos dokumentos izvirzītajos apgalvojumos, tā tomēr pieprasa būtisku viendabīgumu starp šiem dažādajiem procesuālajiem dokumentiem. Beļģijas Karaliste secina, ka,

15 — 2005. gada 14. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-259/03, C-260/03 un C-343/03.

ja netiek pieprasīta pilnīga sakritība starp iebildumu formulējumu brīdinājuma vēstulē, argumentēta atzinuma rezolutīvajā daļā un prasījumos prasības pieteikumā, nepastāv pat jautājums par aptuvenu sakritību.

67. Attiecībā uz otro prasības pieņemamības iebildumu par EKL 10. panta kā juridiskā pamata neskaidrību Beļģijas valdība apgalvo, ka šajā lietā Komisija aprobežojas ar atsauci uz EKL 10. pantu, kuru tā ierosina apvienot ar Nolīgumu par atrašanās vietu, nesniedzot nekādu informāciju, kas varētu pamatot šādu kombināciju. Beļģijas valdība uzskata, ka Komisijai sākumā esot vajadzējis ar atbilstošiem pierādījumiem skaidri atzīt attiecīgo Kopienas pienākumu un pēc tam noteikt, ka pastāv pienākuma neizpilde. Minētā valdība uzskata, ka šajā gadījumā šādi pierādījumi netika sniegti un prasības pieteikumā ir ietverti tikai pieņēmumi un apgalvojumi, nevis pierādījumi.

68. Turklāt Beļģijas Karaliste norāda, ka Komisija prasības pieteikuma 35. punktā ir minējusi divus autonomus pārkāpumus. Pirmkārt, Komisija esot kvalificējusi Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu par Kopienu tiesību pārkāpumu un, otrkārt, esot apgalvojusi, ka Beļģijas iestāžu attieksme apdraud Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu, tādējādi pārkāpjot EKL 10. pantu. Tomēr atbildētāja dalībvalsts norāda, ka Komisija prasības pieteikuma rezolutīvajā daļā nekādā veidā nav norādījusi uz diviem līdzīgiem pārkāpumiem, bet gan iespējamos autonomos pārkāpumus apvienojusi, lai izdarītu secinājumu, ka, atsakoties segt Eiropas skolu kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti atbilstoši Nolīgumam par atrašanas vietu, skatītu kopā ar EKL 10. pantu.

69. Turklāt Beļģijas valdība norāda, ka Komisija cēloņsakarību starp Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu un EKL 10. panta pārkāpumu pirmo reizi izklāsta savā replikas rakstā. Minētā valdība uzskata, ka no izvairīgajiem apgalvojumiem izriet konsekvences un skaidrības trūkums.

70. Attiecībā uz apgalvoto neatbilstību starp argumentēto atzinumu un prasības pieteikumu Komisija norāda, ka, lai gan ir taisnība, ka, skatot atsevišķi argumentētā atzinuma rezolutīvo daļu, tajā minēts vienīgi EKL 10. panta pārkāpums, tomēr tikai tas, ka argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā

nav ietverta atsauce uz visiem noteikumiem, par kuriem Komisija savā prasības pieteikumā lūdz konstatēt pienākumu neizpildi, nav pietiekami, lai noteiktu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, ja iebildums ir skaidri norādīts argumentētā atzinuma tekstā. Tā apgalvo, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru iebildumu pilnīga sakritība brīdinājuma vēstulē, argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un prasības pieteikuma prasījumos netiek pieprasīta; sākotnējos iebildumus var precizēt ar nosacījumu, ka strīda priekšmets netiek grozīts. Turklāt, pat ja Tiesa uzskatītu, ka Komisijai nebūtu jāatsaucas uz Nolīgumu par atrašanās vietu sava prasības pieteikuma prasījumos, ar šādu secinājumu tiktu atzīta tikai prasības daļēja nepieņemamība.

71. Attiecībā uz iespējamo juridiskā pamata neskaidrību Komisija uzskata, ka tās prasības pieteikumā ar vajadzīgo precizitāti ir norādīti noteikumi, kurus, pēc Komisijas domām, Beļģijas Karaliste ir pārkāpusi. Tā precizē, ka, pirmkārt, prasības pieteikuma 35. punktā ir skaidri izklāstīts, ka Beļģijas iestāžu rīcība vienlaicīgi ietver gan Nolīguma par atrašanās vietu, gan EKL 10. panta pārkāpumu, un, otrkārt, šādu lojālas sadarbības principa un kādas citas Kopienu tiesību normas pārkāpuma kombināciju Tiesa jau ir konstatējusi vairākkārt.

72. Komisija piebilst, ka pēc Kopienas pievienošanās 1994. gada konvencijai norāde uz EKL 10. pantu nav vairs obligāti nepieciešama un, ja saistībā ar prasību par pienākumu neizpildi tā atsaucas vienlaicīgi uz šā panta pārkāpumu un kādas konkrētākas Kopienas normas pārkāpumu, prasība ir pieņemama, pat ja Tiesa nelemj par minētā panta pārkāpumu kā par atsevišķu pārkāpumu un izskata tikai konkrētākas Kopienu normas pārkāpumu. Tā arī piebilst, ka ir gadījumi, kad Komisija lūdz konstatēt EKL 10. panta un citas Kopienu tiesību normas pārkāpumu, un Tiesa apmierina prasību, nenorādot EKL 10. pantu ne sprieduma apsvērumos, ne rezolutīvajā daļā, un no tā izriet, ka lieka norāde uz EKL 10. pantu prasībā acīmredzot nerada nekādas sekas prasības pieņemamībai.

73. Attiecībā uz pierādīšanas pienākumu Komisija tikai norāda, ka tas, ko šajā lietā atšķirīgi vērtē lietas dalībnieki, nav Beļģijas iestāžu rīcības raksturs, bet to dokumentu interpretācija, kas nosaka šādu rīcību, lai noteiktu Beļģijas Karalistei uzlikto pienākumu apjomu.

2) Vērtējums

74. Kā jau norādīju šo secinājumu 40. punktā un kā izriet no pieteikuma par lietas ierosināšanu, pārmestā pienākumu neizpilde pamatojas uz divām autonomām daļām — pirmā daļa attiecas uz Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu, otrā daļa pamatojas uz EKL 10. panta neievērošanu.

75. Beļģijas Karalistes izvirzītās iebildes par nepieņemamību attiecas uz abām prasības daļām, par kurām, manuprāt, ir jāsniedz atšķirīgas atbildes.

a) Par pārmestās pienākumu neizpildes pirmās daļas attiecībā uz Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu pieņemamību

76. Attiecībā uz apgalvotās pienākumu neizpildes pirmo daļu, kā to jau norādīju iepriekšējos apsvērumos, es uzskatu, ka Tiesas kompetencē nav izskatīt šo daļu.

77. Katrā ziņā un it īpaši gadījumā, ja Tiesa nevar piekrist nostājai, kuru es izklāstīju šo secinājumu iepriekšējos punktos, es ierosinu atzīt šo daļu par nepieņemamu, jo iebildums attiecībā uz Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu ir paplašinājis strīda priekšmetu, kāds tas ir definēts pirmstiesas procedūrā.

78. Šajā sakarā jānorāda, ka, lai gan Nolīgums par atrašanās vietu ir plaši pieminēts gan Beļģijas Karalistei adresētajā brīdinājuma vēstulē, gan argumentētajā atzinumā, tomēr šajos divos dokumentos vienīgi tiek pārmests minētajai dalībvalstij EKL 10. panta pārkāpums — iebildums, kas attiecas tikai uz otro daļu un kas ir Komisijas prasības pieteikuma pamatā —, ja vien Beļģijas iestāžu attieksme apdraud Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu.

79. Turklāt, pat pieņemot, ka atsevišķas pirmstiesas procedūras dokumentu daļas varētu norādīt uz to, ka Komisija ir vēlējusies konstatēt Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu, šis pārkāpums autonomā Kopienu tiesību pārkāpuma procedūras laikā nekad acīmredzami netika kvalificēts par pārkāpumu, bet par priekšnosacījumu EKL 10. panta pārkāpuma konstatācijai tiktāl, ciktāl šis pārkāpums rada negatīvas sekas Kopienas budžetam un finanšu izmaksu sadalei starp dalībvalstīm.

80. Tomēr saskaņā ar judikatūru atbilstoši EKL 226. pantam celtas prasības priekšmetu ierobežo šajā pantā paredzētā pirmstiesas procedūra un tādējādi argumentētā atzinuma un prasības pamatā jābūt identiskiem iebildumiem, tā lai, nepieprasot pilnīgu sakritību starp iebildumu formulējumu argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un prasījumos prasības pieteikumā, strīda priekšmets, kāds tas ir noteikts argumentētajā atzinumā, netiktu paplašināts vai grozīts [16].

81. Šī prasība, kas ir jāievēro Komisijai, atbilst divkāršai problēmai, kad pirmstiesas procedūras mērķis, no vienas puses, ir attiecīgajā gadījumā ļaut dalībvalstij izpildīt no Kopienu tiesībām izrietošos pienākumus un, no otras puses, ļaut lietderīgi izmantot tās aizstāvības izvirzītos pamatus pret Komisijas izvirzītajiem iebildumiem [17].

82. Līdz ar to, tā kā šajā lietā iebildumu, kas pamatots ar Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumu *per se*, nevar izsecināt no pirmstiesas procedūras, un it īpaši no argumentētā atzinuma, pārmestās pienākumu neizpildes pirmā daļa iztiesāšanās stadijā Tiesā, manuprāt, ir jāatzīst par nepieņemamu [18].

83. Šis vērtējums neatceļ Komisijas atsauci uz iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās Komisija/Dānija, kurā par pieņemamiem tika atzīti divi iebildumi prasībā par pienākumu neizpildi, kas celta pret šo dalībvalsti par zvejas darbību kontroles pasākumu neievērošanu saistībā ar zvejniecības gadu.

84. Pirmkārt, no minētā sprieduma 35. punkta izriet, ka tas nepārprotami veido daļu no judikatūras, kuru es pieminēju saistībā ar prasību attiecībā uz sakritību starp izklāstītajiem iebildumiem pirmstiesas procedūrā un norādītajiem iebildumiem Tiesā celtajā prasībā, nevis virknē, iespējams, līdzīgu spriedumu. Tādējādi to, ka iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās Komisija/Dānija Tiesa atzina par pieņemamiem divus iebildumus prasībā par pienākumu neizpildi, šķiet, var vienīgi skaidrot ar īpašiem minētās lietas apstākļiem, kas, manuprāt, nebūtu jāvērtē kā precedents šajā lietā.

85. Otrkārt, no iepriekš minētā sprieduma 28., 30. un 36. punkta izriet, ka strīdīgie iebildumi tika atzīti par pieņemamiem, pamatojoties uz to, ka, lai gan šajā lietā Dānijas

16 — Šajā ziņā skat. 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-484/04 Komisija/Apvienotā Karaliste (Krājums, I-7471. lpp., 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

17 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Apvienotā Karaliste, 24. punkts un tajā minētā judikatūra.

18 — Šajā ziņā skat. 2002. gada 15. janvāra spriedumu lietā C-439/99 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-305. lpp., 11. punkts).

Karalistei adresētajā argumentētajā atzinumā nebija ietverta atsauce uz kādu atbilstošo Kopienas regulu precīzu pantu, šajā pašā argumentētajā atzinumā minētā iestāde tomēr bija noraidījusi pieņēmumu, ka atbildētāja dalībvalsts ir ievērojusi šajā pantā paredzētos pienākumus, kas tai tika pārmests brīdinājuma vēstulē un no kā tika nolemts atteikties argumentētā atzinuma stadijā.

86. Tomēr šajā gadījumā, kā jau to esmu norādījis, Komisija pirmstiesas procedūras divu stadiju laikā nekad nav pārmetusi pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. panta otro daļu, kas materializētos Nolīguma par atrašanās vietu pārkāpumā.

87. Līdz ar to pirmstiesas procedūrā pret Beļģijas Karalisti visu ar Nolīguma par atrašanās vietu autonomo pārkāpumu saistīto iebildumu neiesniegšanas raksturs atšķiras no problēmām, kas izteiktas iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās Komisija/Dānija, jo šī strīda priekšmets, kā tas noteikts pirmstiesas procedūrā, attiecas vienīgi uz EKL 10. panta neievērošanu.

88. Tādējādi pārmestās pienākumu neizpildes pirmā daļa, manuprāt, būtu jānoraida kā nepieņemama, ja vien Tiesa jau iepriekš nekonstatē, ka tā nav kompetenta to izskatīt.

b) Par pārmestās pienākumu neizpildes otrās daļas attiecībā uz EKL 10. panta neievērošanu pieņemamību

89. Jāatgādina, ka Beļģijas Karaliste apgalvo, ka prasība ir skaidra attiecībā uz daļu, kas pamatojas uz EKL 10. pantu un/vai šo noteikumu, skatītu kopā ar Nolīgumu par atrašanās vietu.

90. Atbilstoši manam priekšlikumam prasības pirmā daļa būtu jānoraida kā nepieņemama, tādējādi apgalvojums par prasības neskaidrību var attiekties vienīgi uz pārmestās pienākumu neizpildes otro daļu.

91. Šādā veidā definējot, Beļģijas Karalistes izvirzītajai iebildei par nepieņemamību, manuprāt, nevar piekrist.

92. Prasība, ko cēla Komisija, noteikti nav skaidrības paraugs attiecībā uz Nolīguma par atrašanās vietu un EKL 10. panta vienojošo saikni. Proti, kā jau to esmu norādījis šo secinājumu 40. un 41. punktā, lai gan prasības pieteikuma rezolutīvajā daļā ir norādīts tādu divu tiesību aktu pārkāpums, kas skatīti kopā, to pamatojums drīzāk skaidri liecina par autonomiem pārkāpumiem. Savā replikā

Komisija, šķiet, pat uzskata, ka apgalvotie pārkāpumi pārklājas tādā ziņā, ka, pēc Komisijas domām, iebildums par EKL 10. panta pārkāpumu kopš 1994. gada konvencijas parakstīšanas nebūtu vairs obligāti nepieciešams.

93. Neskatoties uz šīm nožēlojamām neprecizitātēm tiesas procesa stadijā, tomēr pārmestās pienākumu neizpildes priekšmets pastāvīgi visā procedūras pirmstiesas un tiesas stadijā, pat daļēji attiecībā uz otro stadiju, ir paredzējis EKL 10. panta neievērošanu.

94. Tomēr ir jānorāda uz daļēju nesakritību starp pirmstiesas procedūru un prasību attiecībā uz apgalvotā EKL 10. panta pārkāpuma ilgumu tiktāl, ciktāl tas ir saistīts ar Beļģijas iestāžu atteikumu piešķirt ikgadējo subsīdiju darbībai un aprīkojumam. Attiecībā uz šo iebildumu, lai gan brīdinājuma vēstules un argumentētā atzinuma stadijā Komisija apgalvoja, ka ir pārkāpts EKL 10. pants vienīgi pēc izglītības Beļģijā iekļaušanas Kopienu kompetencē, tas ir, sākot no 1989. gada [19], prasības pieteikumā ir norādīts, ka šis pārkāpums ir aizsācies jau trīs gadus agrāk, proti, 1986. gadā [20]. Tomēr šāda apgalvotā pārkāpuma ilguma palielināšana prasības par lietas ierosināšanu stadijā nebūtu pieļaujama un tātad ir nepieņemama.

95. Šādos apstākļos pārmestās pienākumu neizpildes otrā daļa ir jāuzskata par pieņemamu [21], ja vien tā attiecas, pirmkārt, uz Beļģijas iestāžu atteikumu kopš 1989. gada piešķirt tādu ikgadējo subsīdiju darbībai un aprīkojumam Beļģijas Karalistē esošajām Eiropas skolām, kura paredzēta šo skolu kustamās mantas uzturēšanai un nomaiņai un didaktiskajiem materiāliem, un, otrkārt, uz šo pašu iestāžu atteikumu finansēt pirmā aprīkojuma kustamo mantu un didaktisko materiālu iegādi minētajām skolām kopš 1995. gada 13. decembra.

96. Ņemot vērā šo analīzi, es iesaku Tiesai lemt vienīgi par šīs daļas pamatotību.

19 — Skat. brīdinājuma vēstuli, 7. lpp.

20 — Skat. prasības pieteikuma 20. un 21. punktu.

21 — Šajā ziņā skat. 1986. gada 18. marta spriedumu lietā 85/85 Komisija/Beļģija (*Recueil*, 1149. lpp., 15. punkts), kurā teikts, ka "pieņemamības izskatīšanas stadijā ir pietiekami, ka Komisija, pamatojot savu prasību, formāli norāda uz Kopienu tiesību normu pārkāpumu. Jautājums ir par to, vai uz Kopienu tiesību pārkāpuma konstatāciju attiecas lietas izvērtēšana pēc būtības".

C — *Par pārmestās pienākumu neizpildes otrās daļas attiecībā uz EKL 10. panta neievērošanu pamatotību*

1) Lietas dalībnieku argumenti

97. Vispirms Komisija norāda, ka Beļģijas Karaliste finansēja Eiropas skolu aprīkojumu Uklē (Brisele I), Molā un Volūvē (Brisele II) un līdz 1985. gadam Beļģijas Karaliste šīm skolām ir pārskaitījusi ikgadējo subsīdiju 500 000 Beļģijas franku apmērā. Tā atgādina, ka pēc tam Beļģijas Karaliste pārtrauca veikt ikgadējos maksājumus.

98. Komisija arī norāda, ka kopš 1995. gada Beļģijas Karaliste vairs neapmaksāja faktūrrēķinus par kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksām, ko tām adresēja Eiropas skolas un kas radās Eiropas skolas Brisele II paplašināšanas rezultātā 1995.–1997. gadā un līdz ar Eiropas skolas Brisele III atvēršanu 1999. gadā. Tā norāda, ka līdz ar to šie izdevumi tika iekļauti minēto skolu budžetā un tādējādi tika īslaicīgi segti no Kopienu budžeta iemaksas, ko, piemērojot 1994. gada konvencijas 25. pantu, Eiropas skolu budžetā pārskaita Komisija.

99. Komisija arī uzskata, ka finanšu saistības, kas noteiktas Beļģijas iestādēm, skaidri izrietot no Nolīguma par atrašanās vietu 1. panta, un zaudējumi, kas radīti Kopienas budžetam un kas izriet no to atteikuma izpildīt savas saistības, ietverot EKL 10. panta pārkāpumu. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem spriedumiem lietās *Hurd* un Komisija/Beļģija, kuros Tiesa ir konstatējusi, ka Kopienas iestāžu darbību var apgrūtināt pasākumi, ko veic saistībā ar 1957. gada konvencijas īstenošanu un kas pārkāpj EKL 10. pantu, Komisija uzskata, ka Beļģijas iestādes ar savu attieksmi apdraudot Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu un tātad neievērojot minēto pantu.

100. Komisija arī precizē, ka Karlsrūes lēmums būtībā neskar tā pienākuma piemērošanas jomu, kas paredzēts Nolīguma par atrašanās vietu 1. pantā. Tā jo īpaši apgalvo, ka no Padomes sanāksmes protokola 12. punkta nepārprotami izriet, ka Padome nosaka tikai vispārīgo pamatpolitiku attiecībā uz turpmākajiem nolīgumiem. Turklāt tā atgādina, ka Padomes kompetencē pat neesot ar vienpusēju lēmumu grozīt Nolīguma par atrašanās vietu saturu, ņemot vērā normu hierarhijas principu un 1957. gada konvencijas 28. pantu, kurā noteikts, ka materiālie skolu darbības

apstākļi dalībvalstī, kurā skolas ir nodibinātas, ir jānosaka Nolīgumā par atrašanās vietu.

101. Tā piebilst, ka, lai gan atbilstoši Nolīguma par atrašanās vietu 1. pantam Eiropas skolu kustamo mantu un didaktisko materiālu aprīkojuma finansēšana jāveic "saskaņā ar kritērijiem, ko piemēro [Beļģijas] iestādēm", pētījums par Beļģijas tiesībām, kuru pasūtījusi Komisija, liecinot, ka gan pirmo aprīkojumu, gan ikgadējo subsīdiju tādu skolu darbībai, kuras pieder pie franču, flāmu un vācu kopienas oficiālā tīkla, finansējot Beļģijas valsts iestādes. Līdz ar to tiktāl, ciktāl šīm skolām ir jābūt par atsauces punktu, lai noteiktu Eiropas skolu, kas atrodas Beļģijā, kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksu uzņemšanos atbilstoši 1994. gada konvencijas 6. panta otrajai daļai, Beļģijas Karaliste nevar atsaukties uz tādiem iekšējiem apsvērumiem kā izglītības Beļģijā iekļaušana Kopienu kompetencē, lai iebilstu iepriekš minēto izdevumu atlīdzināšanai.

102. Visbeidzot, atgādinot, ka Beļģijas iestādes ir vairākkārt un vēl nesen atzinušas savus parādus, Komisija apgalvo, ka Beļģijas Karalistes saistības ir jāinterpretē, ņemot vērā Nolīguma par atrašanās vietu mērķi un labticības principu, kas saskaņā ar judikatūru ir EKL 10. panta neatņemama sastāvdaļa un ietilpst vispārējās starptautiskajās tiesībās [22]. Šajā sakarā Komisija precizē, ka, ņemot vērā, ka Nolīguma par atrašanās vietu mērķis, kā minēts tā preambulā, ir veikt piemērotus pasākumus, lai Eiropas skolām nodrošinātu cik vien iespējams labus darbības apstākļus, laikā, kad Komisija un Padome pieņēma lēmumus par galveno atrašanās vietu, Beļģijas Karaliste virknē aktu garantēja Eiropas skolu materiālos apstākļus un ar savu rīcību norādīja iestādēm un citām dalībvalstīm, ka tā pieņem un apstiprina savas finanšu saistības attiecībā uz šīm skolām. Tādējādi Beļģijas Karaliste ļāva rasties paļāvībai iestādēm un citām dalībvalstīm par to, ka tā uzņemas savas finanšu saistības attiecībā uz skolām, kas atrodas tās teritorijā.

103. Beļģijas Karaliste apstrīd tai pārmesto pienākumu neizpildi saistībā ar EKL 10. pantu.

104. Vispirms tā uzskata, ka prasība nav pamatota, jo Komisijas celtās prasības juridiskais pamats esot kļūdains.

105. Pēc Beļģijas Karalistes domām, EKL 10. pants nevarot tikt īstenots *per se*, bet drīzāk tas nozīmējot tāda pienākuma

22 — 2008. gada 3. jūnija spriedums lietā C-308/06 u.c. (Krājums, I-4057. lpp., 52. punkts).

pastāvēšanu, kas nosaka tā īstenošanu. Beļģijas Karaliste uzskata, ka EKL 10. panta pirmajā daļā būtībā ir paredzēts, ka dalībvalstīm jāveic visi attiecīgie pasākumi, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līguma vai ko rada iestāžu darbība. Tomēr, atsaucoties uz šo pantu, Komisija iepriekš nekādi neesot atzinusi atbilstošo Kopienas pienākumu.

106. Turklāt Beļģijas Karaliste uzskata, ka iepriekš minētie spriedumi lietā *Hurd* un Komisija/Beļģija, uz kuriem atsaukusies Komisija, šajā lietā neko nemaina. No pirmā sprieduma izriet, ka pienākumus, kas uzlikti dalībvalstīm saskaņā ar EKL 10. pantu, nevar piemērot ne attiecībā uz konvenciju, kas noslēgta starp dalībvalstīm (piemēram, 1957. gada konvenciju), ne arī uz konvenciju, kas galvenokārt (bet ne vienīgi) noslēgta ar dalībvalstīm (piemēram, 1994. gada konvenciju). Turklāt, pēc Beļģijas Karalistes domām, pretēji iepriekš minētajam spriedumam lietā *Hurd*, tas, ka Beļģijas Karaliste nav finansējusi atsevišķas Eiropas skolu izmaksas, šajā gadījumā neesot apdraudējis līdzekļu pārvedumus, radot nelabvēlīgus apstākļus Eiropas Kopienai, bet esot ietekmējis, lielākais, iepriekš minēto skolu darbību. Tāpat iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Beļģija pretēji šai lietai esot attiecies uz valsts pasākumu, kura rezultātā tika samazināta valsts alga, kas tiek maksāta Eiropas skolu skolotājiem, radot Kopienas finansējuma daļas palielināšanos.

107. Šajā gadījumā, pēc Beļģijas Karalistes domām, Komisija nav sniegusi pierādījumu tam, ka tai esot vajadzējis maksāt faktūrrēķinus pēc atbildētājas dalībvalsts iespējamās pienākumu neizpildes. Tomēr saistībā ar pienākumu neizpildes procedūru Komisijai būtu jāpierāda visi faktiskie apstākļi, uz ko tā balsta savu rīcību. Turklāt Beļģijas valdība uzskata, ka neesot pietiekami, ka Komisija nosaka to, ka Kopienas iemaksa Eiropas skolu darbībai ir palielinājusies, bet minētajai iemaksai vēl esot jāattiecas uz kustamo mantu, kas kļūst par aprīkojumu, ņemot vērā, ka Karlsrūes lēmumā esot paredzēta tikai šāda veida kustamā manta.

108. Beļģijas Karaliste papildus apgalvo, ka attiecībā uz prasību sakarā ar pienākumu neizpildi nevar rast pamatojumu Nolīguma par atrašanās vietu pareizā interpretācijā, kuru turklāt jāskata saistībā ar Karlsrūes lēmumu un Beļģijas tiesībām izglītības jomā.

109. Pirmkārt, Beļģijas Karaliste apgalvo, ka būtībā Nolīgums par atrašanās vietu esot piemērojams tikai attiecībā uz skolām, kas

jau darbojas vai kuras paredzēts izveidot līguma noslēgšanas brīdī, kā arī attiecībā uz pieņemamu to turpmāko attīstību, bet nekādā gadījumā ne attiecībā uz kustamo mantu un didaktisko materiālu finansēšanu Eiropas skolas Brisele II paplašināšanas laikā no 1995. gada līdz 1997. gadam un Eiropas skolas Brisele III atvēršanas laikā 1999. gadā. Šajā sakarā Beļģijas Karaliste apgalvo, ka neviens Komisijas minētais akts vai rīcība nevarētu radīt iestādēm un citām dalībvalstīm tiesisko paļāvību attiecībā uz to, ka Beļģijas Karaliste esot finansējusi Eiropas skolas, būtiski pārsniedzot Nolīgumā par atrašanās vietu noteiktās saistības.

110. Otrkārt, Beļģijas valdība apgalvo, ka Nolīgums par atrašanās vietu ir jāinterpretē, ņemot vēra Karlsrūes lēmumu, kas nekādi neierobežojot iespēju izstrādāt pamatpolitiku attiecībā uz turpmākajiem nolīgumiem par atrašanās vietu, bet drīzāk paredzot radīt tūlītējas tiesiskās sekas. Turklāt Karlsrūes lēmums esot vēlāka vienošanās starp līgumslēdzējām pusēm attiecībā uz Nolīgumu par atrašanās vietu, kurš saskaņā ar 1969. gada 23. maija Vīnes konvenciju par starptautisko līgumu tiesībām [23], ir jāņem vērā, interpretējot un piemērojot Nolīgumu par atrašanās vietu. Tādējādi, ņemot vērā Karlsrūes lēmumu, kustamā manta, ko Beļģijas Karaliste apņēmās piegādāt saskaņā ar Nolīguma par atrašanās vietu 1. pantu, nevarot tikt saprasta kā kustamā manta, kas kļūst par aprīkojumu.

111. Visbeidzot, treškārt, Beļģijas Karaliste uzskata, ka, ņemot vērā Beļģijas izglītības iestāžu finansēšanai piemērojamos noteikumus, nevarot piekrist Komisijas apgalvojumam. Tā atgādina, ka pēc izglītības Beļģijā iekļaušanas Kopienu kompetencē piemērojamie kritēriji, lai noteiktu Eiropas skolu strīdīgā finansējuma piemērošanas jomu, ir tie, kurus noteikusi flāmu, franču un vācu kopiena savos tiesību aktos. Tā piebilst, ka katrā kopienā ir divi oficiālo skolu veidi, proti, pašu kopienu izveidotās skolas un skolas, kuras šīs kopienas finansē; Eiropas skolas no Beļģijas tiesību viedokļa ir jāuzskata par piederīgām vienīgi pie šīs otrās kategorijas.

112. Katrā ziņā, lai gan abu veidu izglītības iestādēm piemērojamie finansēšanas noteikumi esot atšķirīgi, neviens no tiem nepieļaujot finansējumu pirmajam aprīkojumam vai ikgadējas subsīdijas darbībai piešķiršanu Eiropas skolām.

113. Beļģijas Karaliste uzskata, ka dažādu Kopienu tiesību aktos kā sākotnējo aprīkojumu ir paredzēts finansēt tikai to īpašumu, kas ir nekustams pēc būtības, vai kustamo īpašumu, kas ir apvienots ar nekustamo īpašumu. Kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas noteikti neatbilstot šādam statusam. Turklāt pirmā aprīkojuma izmaksas neietilpstot arī ikgadējā skolas darbības izmaksu

23 — *Recueil des traités des Nations unies*, 1155. sēj., 331. lpp.

finansējumā skolas izveides gadā, jo, konkrēti, Beļģijas vidējās izglītības iestādēm ir tiesības saņemt subsīdijas tikai gadu pēc to darbības uzsākšanas, pamatojoties uz inspekcijas dienestu atzinumu.

114. Attiecībā uz ikgadējo subsīdiju darbībai Beļģijas Karaliste atgādina, ka, ja Beļģijas tiesībās finansētām iestādēm ir tiesības saņemt ikgadējo subsīdiju, tā attiecas uz vispārēju un līdzsvarošanas subsīdiju, kas sedz darbības izmaksas, iestādes apgādi, mācību grāmatu un skolas piederumu bezmaksas piegādi un atbilst fiksētai summai attiecībā uz katru noteiktā kārtībā uzņemto skolēnu. Šī sistēmas iezīme traucējot pilnībā atlīdzināt jebkādus reālos izdevumus, kas pieprasīti, pamatojoties uz vienkāršiem faktūrrēķiniem. Beļģijas valdība norāda, ka, pat ja ikgadējās subsīdijas piešķiršana palīdz īstenot mērķi par bezmaksas piekļuvi izglītībai un vienlīdzību, uz šo subsīdiju attiecas dažādas tiesību normas (regulāras inspekcijas un pārbaudes, saskaņa ar tiesisko regulējumu mācību organizācijas jomā, personāla noteikumi un valodu likumi) un to neievērošanas gadījumā ir neiespējami pretendēt uz subsīdijas piešķiršanu. Turklāt šāda subsīdija attiecoties uz stingri ierobežotām izmaksām, turpretī Eiropas skolu skolēniem pieprasītā uzņemšanas maksa pārsniedz atļautās likumīgās robežas, kas neļauj uzskatīt šīs izmaksas par attaisnotām subsīdijas saņemšanai.

2) Vērtējums

115. Atbilstoši EKL 10. panta pirmās daļas pirmajam teikumam dalībvalstīm ir jāveic visi attiecīgie pasākumi, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līguma vai ko rada iestāžu darbība, un saskaņā ar otro teikumu tām ir pienākums atvieglot Kopienas uzdevumu veikšanu. Atbilstoši EKL 10. panta otrajai daļai dalībvalstīm ir jāatturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt minētā Līguma mērķu sasniegšanu.

116. Tiesa, skatot kopā EKL 10. panta pirmās daļas otro teikumu un otro daļu, ir secinājusi, ka pastāv vispārīgi piemērojams lojālas sadarbības pienākums, kas jo īpaši attiecas uz dalībvalstīm [24]. Tiesa jau vairākkārt ir arī atzi-

24 — Šajā ziņā skat. it īpaši 1983. gada 10. februāra spriedumu lietā 230/81 Luksemburga/Parlaments (*Recueil*, 255. lpp., 37. punkts), iepriekš minēto spriedumu lietā *Hurd*, 38. punkts; 2005. gada 2. jūnija spriedumu lietā C-266/03 Komisija/Luksemburga (Krājums, I-4805. lpp., 57. un 58. punkts), 2005. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-433/03 Komisija/Vācija (Krājums, I-6985. lpp., 63. un 64. punkts) un 2010. gada 20. aprīļa spriedumu lietā C-246/07 Komisija/Zviedrija (Krājums, I-3317. lpp., 69.–71. punkts).

nusi, ka pienākums, kas izriet no iepriekš minētajiem EKL 10. panta noteikumiem, ietver arī pienākumu neveikt pasākumus, kas varētu apgrūtināt Kopienas iestāžu darbību [25].

117. Tādējādi Beļģijas Karalistes EKL 10. panta piemērojamības īpaši sašaurinošā interpretācija, aprobežojoties ar šī noteikuma pirmās daļas pirmo teikumu, kurā teikts, ka minētais pants vienīgi nosakot dalībvalstīm veikt visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līguma, ir skaidri jānoraida. Šāda pieeja ignorē, ka dalībvalstīm, pat īstenojot tām piešķirtās vai piekritības kompetences, ir jāatturas apdraudēt gan Kopienas kompetences, gan Kopienas iestāžu darbību [26].

118. Manuprāt, dalībvalstu lojālas sadarbības pienākuma priekšmets, kāds tas izteikts EKL 10. pantā, ir precīzi tāds, kas, īstenojot savas kompetences, liedz apdraudēt Kopienai piešķirto kompetenču efektivitāti, ietverot arī Kopienas iestāžu darbību [27]. Turklāt šajā gadījumā pārmestās pienākumu neizpildes otrā daļa pamatojas uz EKL 10. pantu, nevis uz atsevišķu šī panta daļu.

119. Iepriekš minētajos spriedumos lietās *Hurd* un Komisija/Beļģija, kas atbilst šo secinājumu 116. punktā aprakstītajam tiesvedības virzienam, Tiesa uzskatīja, ka ir pārkāpts lojālas sadarbības pienākums, kas izteikts EEK līguma 5. pantā (pēc grozījumiem — EKL 5. pants, jaunajā redakcijā — EKL 10. pants); dalībvalsts vienpusēja rīcība, ietekmējot Eiropas skolu skolotāju algu, apdraud vai varētu apdraudēt Kopienas finansēšanas un izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu, ņemot vērā finanšu mehānismu, kas paredzēts minēto skolu Pedagogu nodarbināšanas noteikumos, kuros noteikts, ka izdevumi, ko nesedz dalībvalstis, būtībā attiecas uz Kopienas budžetu.

120. Šo spriedumu atbilstība šajā tiesvedībā izskatāmās lietas izspriešanai, ko apstrīdēja Beļģijas Karaliste, ir jāpārbauda uzmanīgāk [28].

25 — Skat. 1981. gada 15. septembra spriedumu lietā 208/80 *Bruce of Donington* (*Recueil*, 2205. lpp., 14. punkts), iepriekš minēto spriedumu lietā Luksemburga/Parlaments, 37. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Hurd*, 39. punkts, un 1990. gada 22. marta spriedumu lietā C-333/88 *Tither* (*Recueil*, I-1133. lpp., 16. punkts).

26 — Tādējādi iepriekš minētajos spriedumos lietā Komisija/Luksemburga, 58. punkts; Komisija/Vācija, 64. punkts, un Komisija/Zviedrija, 71. punkts, Tiesa jau ir nospriedusi, ka šis lojālas sadarbības pienākums, kas izteikts EKL 10. pantā, nav atkarīgs nedz no attiecīgās Kopienas kompetences ekskluzīvā rakstura, nedz arī no iespējamām dalībvalstu tiesībām uzņemties saistības pret trešām valstīm. Iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Zviedrija Tiesa noraidīja atbildētājas dalībvalsts apgalvojumu, ka lojālas sadarbības pienākumam ir ierobežota piemērojamība, ja runa ir par jomām, kurās starp Kopienu un dalībvalstīm ir dalīta kompetence.

27 — Šajā ziņā skat. Blanquet, M., *L'article 5 du traité CEE*, Parīze: LGDJ, 1994, 312. lpp.

28 — Jāteic, ka iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Beļģija Krājumā nav pilnībā publicēts.

121. Pirmajā lietā Hērds [*Hurd*] ir skolotājs, kurš ir Apvienotās Karalistes pilsonis un ir nosūtīts darbā uz Eiropas skolu Kalemā [*Culham*], kas atrodas Apvienotajā Karalistē, un kurš iebilda Apvienotās Karalistes nodokļu administrācijai attiecībā uz paziņojumu par maksājumu aprēķinu par summām, ko viņam samaksāja Eiropas skola saistībā ar piemaksām pie algas, sauktām par "Eiropas piemaksām" [29]. Saskaņā ar Padomes 1957. gada lēmumu šīs piemaksas bija atbrīvotas no jebkāda nodokļa. Apvienotajā Karalistē ienākumu nodoklis neattiecās tikai uz tādām Eiropas piemaksām, kuras Kalemas skola maksāja skolotājiem, kas nav Apvienotās Karalistes pilsoņi. Tādējādi tiesvedībā valsts tiesā starp Hērdu un Apvienotās Karalistes nodokļu iestādēm tika uzdots jautājums par to, vai ienākumu nodoklis, kas viņam tiek pieprasīts saistībā ar Eiropas piemaksu maksājumiem, bija saderīgs ar Kopienu tiesībām, jo īpaši ar Akta par Dānijas Karalistes, Īrijas, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanās nosacījumiem [30] (turpmāk tekstā — "Pievienošanās akts") 3. pantu un EEK līguma 5. un 7. pantu.

122. Pirmkārt, Tiesa izskatīja jautājumu par to, vai tās kompetencē, sniedzot prejudiciālu nolēmumu, ir interpretēt Pievienošanās akta 3. pantu kā "jebkāds nolīgums, ko noslēgušas sākotnējās dalībvalstis attiecībā uz Kopienas darbību vai kas saistīts ar to darbību" un "deklarācijas, rezolūcijas vai citas nostājas [..] attiecībā uz Eiropas Kopienām, ko pieņēmušas dalībvalstis, savstarpēji vienojoties"; tie ir izteicieni, kas norādīti minētajā pantā un, šķiet, attiecas, no vienas puses, uz 1957. gada konvenciju un, no otras puses, Padomes 1957. gada lēmumu par Eiropas piemaksām.

123. Tiesa gan norādīja, ka tās kompetencē ir interpretēt Pievienošanās akta 3. pantu, tomēr, kā jau ir norādīts šo secinājumu 46. punktā, tā noraidīja jebkādu kompetenci, lai interpretētu 1957. gada konvenciju, kā arī Eiropas skolu struktūru dokumentus, aktus un lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz šo konvenciju, jo tie neatbilst nevienai aktu kategorijai, kura paredzēta EEK līguma 177. pantā (pēc grozījumiem — EKL 177. pants, jaunajā redakcijā — EKL 234. pants) [31]. Tiesa it īpaši precizēja, ka tā nav kompetenta definēt pienākumus, kas izriet no šiem dalībvalstīm paredzētajiem aktiem [32].

124. Otrkārt, Tiesai tika lūgts lemt jautājumu par to, vai dalībvalstīm ir jāatbrīvo no valsts nodokļiem Eiropas piemaksas, ko izmaksā to

29 — Šīs piemaksas atbilst starpībai starp valsts algu un vienoto algu, kas noteikta Pedagogu nodarbināšanas noteikumos, pamatojoties uz Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumu modeli.

30 — OV 1972, L 73, 14. lpp.

31 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Hurd*, 20. punkts.

32 — 22. punkts.

teritorijās esošo Eiropas skolu skolotājiem, kuri ir šo valstu pilsoņi; tas ir jautājums, kas jo īpaši attiecas uz EEK līguma 5. pantā ietvertā pienākuma piemērojamību.

125. Tiesa sava sprieduma 36. punktā konstatē, ka 1957. gada konvencija un 1962. gada protokols atbilst virknei nolīgumu, lēmumu, aktu un nostāju, ar kuru starpniecību dalībvalstis sadarbojas un koordinē savu darbību, lai veicinātu pienācīgu Kopienas iestāžu darbību un atvieglotu šo iestāžu uzdevumu izpildi. Tomēr Tiesa norāda uz niansi, ka šādas sadarbības un ar to saistīto noteikumu juridiskais pamats nav atrodams Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos un nav Kopienu radīto un no Līgumiem atvasināto tiesību daļa [33]. Tāpēc Tiesa uzskata, ka lojālas sadarbības un palīdzības pienākumi, kas izteikti EEK līguma 5. pantā un "kas izriet no Līgumiem, neattiecas uz atsevišķām konvencijām starp dalībvalstīm, kuras ir ārpus Līgumu ietvara, piemēram, uz Eiropas skolu statūtiem" [34].

126. Tomēr Tiesa daļēji mīkstina šo secinājumu, precizējot, ka, "citādāk būtu tad, ja Līgumu vai no tiem atvasināta tiesību akta noteikuma piemērošanu vai arī *Kopienas iestāžu darbību* traucētu *pasākums, ko veic, lai īstenotu šādu konvenciju*, kas noslēgta starp dalībvalstīm un neietilpst Līgumu piemērošanas jomā. Tādā gadījumā varētu uzskatīt, ka attiecīgais pasākums ir pretrunā pienākumiem, kas izriet no EEK līguma 5. panta [otrās] daļas" [35].

127. Veicot konkrētu šāda gadījuma pārbaudi, Tiesa vispirms norādīja, ka Eiropas skolu Pedagogu nodarbināšanas noteikumos paredzētais mehānisms veicina to, ka, ja dalībvalsts nolemj Eiropas piemaksas aplikt ar valsts nodokli, attiecīgajai skolai skolotājiem jāatlīdzina šī nodokļa summa, izmantojot diferenciālu pabalstu, ko var no jauna aplikt ar nodokli [36]. Turpinājumā Tiesa norāda, ka šī mehānisma finansiālais slogs pilnībā un tieši attiecas uz Kopienas budžetu, jo Kopiena kompensē starpību starp, no vienas puses, pašas skolas ienākumu summu un skolotāju valsts algu un, no otras puses, Eiropas skolas kopējo budžetu [37]. Visbeidzot tā uzskata, ka tādas nostājas vispārēja piemērošana, kādu pieņēma Apvienotās Karalistes nodokļu iestādes Hērda gadījumā, veicinātu reālu naudas līdzekļu pārvedumu no Kopienas budžeta uz valsts budžetu un no finanšu viedokļa tiešā

33 — 37. punkts.
34 — 38. punkts.
35 — 39. punkts (mans slīpinājums).
36 — 41. punkts.
37 — 42. punkts.

veidā nodarītu kaitējumu Kopienai. Šādā veidā dalībvalsts vienpusēji varētu apdraudēt Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu [38]. Tāpēc Tiesa secina, ka ar šādu rīcību tiek pārkāpts "lojālas sadarbības un palīdzības pienākums, kas uzlikts dalībvalstīm attiecībā uz Kopienu un kas izpaužas EEK līguma 5. pantā paredzētajā pienākumā atvieglot Kopienas uzdevumu veikšanu un atturēties traucēt Līguma mērķu sasniegšanu" [39].

128. Balstoties pamatā uz iepriekš minētajā spriedumā lietā *Hurd* izklāstītajiem argumentiem, Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Beļģija piemēroja līdzīgu pieeju attiecībā uz nedaudz atšķirīgu situāciju. Šajā lietā Komisija pārmeta Beļģijas Karalistei, ka tā ir pārkāpusi EEK līguma 5. pantu, pieņemot Karaļa dekrētu, ar kuru samaksa, kas saukta par pārcelšanās pabalstu vai algas pabalstu un kas tiek piešķirta Beļģijas izglītības darbiniekiem, kuri nosūtīti darbā uz Eiropas skolām, līdz ar to tika samazināta par 50 %, līdz ar to radot papildu slogu Kopienas budžetam, ņemot vērā finanšu kompensācijas mehānismu, kas paredzēts Eiropas skolu Pedagogu nodarbināšanas noteikumos [40].

129. Ir jānorāda, ka Beļģijas Karaliste neapstrīdēja, ka pastāv pienākumu neizpilde, kas tai tika pārmesta, bet tikai apgalvoja Tiesai, ka par izglītību Beļģijā tagad ir atbildīgas trīs valodu kopienas, kas nozīmē to, ka strīdīgo Karaļa dekrētu var grozīt vai atcelt tikai pēc kompetento instanču apspriešanās, it sevišķi pēc vienošanās par finanšu izmaksu sadalījumu.

130. Atgādinot iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 36. punktu, kura saturs tika izklāstīts šo secinājumu 125. punktā, Tiesa atzīst, ka "ir jāpiebilst [..], ka dalībvalsts vienpusēji pieņemts lēmums par tās valsts algas samazināšanu, kura tiek maksāta uz Eiropas skolām nosūtītajiem skolotājiem, ir saistīts ar atbilstošu finansējuma daļas, kas attiecas uz Kopienu, pieaugumu. Tādējādi šāds lēmums apdraud Kopienas finansēšanas un finanšu izmaksu sadales starp dalībvalstīm sistēmu" [41].

38 — 44. punkts.

39 — 45. punkts.

40 — Tomēr pārmestās pienākumu neizpildes priekšmets tika ierobežots tiesvedības laikā, izslēdzot Eiropas skolu Minhenē (Vācija), jo attiecībā uz pēdējo minēto Komisija precizēja, ka Kopiena nepiedalījās tās finansēšanā.

41 — Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Beļģija 13. punkts.

Kā iepriekš minēts sprieduma lietā *Hurd* 45. punktā, Tiesa norāda, ka ar šādu rīcību tiek ignorēts dalībvalstīm uzliktais lojālas sadarbības un palīdzības pienākums, kas rod izpausmi EEK līguma 5. pantā paredzētajā pienākumā [42]. Turpinājumā Tiesa noraida Beļģijas Karalistes argumentu par izglītības Beļģijā iekļaušanu Kopienu kompetencē, pamatojoties uz to, ka dalībvalsts nevar aizbildināties ar valsts tiesību sistēmas noteikumiem, praksi vai situācijām, lai attaisnotu to pienākumu neievērošanu, kas izriet no Kopienu tiesībām [43]. Tādējādi tā konstatē EEK līguma 5. panta pārkāpumu.

131. Šajā lietā, izņemot dažus vispārīgus apsvērumus par šo abu spriedumu atbilstību vai neatbilstību lietas risināšanai, lietas dalībnieki visas pirmstiesas un tiesas procedūras laikā ir bijuši pārsteidzoši klusi attiecība uz diviem aspektiem, kas man šķiet būtiski minēto spriedumu pamatojumā un kam, manuprāt, ir ietekme attiecībā uz šo lietu.

132. Šie aspekti attiecas, pirmkārt, uz EKL 10. panta piemērošanas jomu, vai attiecīgais pasākums ietilpst Līguma piemērošanas jomā (vai plašākā nozīmē Kopienu tiesību piemērošanas jomā) vai ir ārpus tās saskaņā ar nošķirumu, ko Tiesa ieviesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 38. un 39. punktā, un, otrkārt, bet korelatīvi, uz attiecīgā pasākuma vienpusējo raksturu, kas atgādināts abos iepriekš minētajos spriedumos.

133. Es atgādinu, ka, ja Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 38. punktā būtībā norādīja, ka lojālas sadarbības pienākumu, kura viens no formulējumiem atrodams EEK līguma 5. pantā, nevar piemērot attiecībā uz tādām atsevišķām konvencijām starp dalībvalstīm, kas ir ārpus Līgumu jomas, kā tas ir Eiropas skolu statūtu gadījumā, šī sprieduma 39. punktā tā tomēr precizē, ka lojālas sadarbības pienākumu varēja piemērot attiecībā uz "pasākumu, kuru veic, lai īstenotu šādu konvenciju, kas noslēgta starp dalībvalstīm ārpus Līgumu piemērošanas jomas".

134. Formulējums "pasākums, ko veic, lai īstenotu [1957. gada] konvenciju" šķiet nedaudz neskaidrs. Pārlaižot skatienu šai iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 39. punkta daļai, varētu domāt, ka attiecīgais pasākums, uz kuru attiecas lojālas sadarbības pienākuma saderības pārbaude, ir pasākums, kas pieņemts, lai īstenotu minēto konvenciju. Piebildīšu, ka šāda interpretācija turklāt varētu būt pretrunā minētā sprieduma angļu versijai, kurā norādīts "pasākums, ko veic, lai *izpildītu* šādu nolīgumu" ("*a measure taken to* implement *such an agreement*") [44].

42 — 14. punkts.

43 — 16. punkts. Šajā sakarā Tiesa atsaucas uz 1990. gada 21. februāra spriedumu lietā C-74/89 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-491. lpp.).

44 — Mans slīpinājums.

135. Šāda interpretācija man šķiet nepareiza divu iemeslu dēļ.

136. Pirmkārt, šāda interpretācija nozīmētu atzīt, ka vērtējums, kas ietverts iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 39. punktā, būtībā ir pretrunā tā paša sprieduma 37. un 38. punktā sniegtajam vērtējumam. Ja Tiesa ir izslēgusi šī sprieduma abos punktos lojālas sadarbības pienākuma piemērošanu attiecībās starp dalībvalstīm un Kopienas iestādēm, uz kurām attiecas 1957. gada konvencija un nolīgumi, akti, lēmumi, kā arī dokumenti, kas pieņemti, pamatojoties uz minēto konvenciju, Tiesa šī paša sprieduma 39. pantā, loģiski domājot, nevar apgalvot, ka šis pats lojālas sadarbības pienākums tomēr attiecas uz minētās konvencijas īstenošanas pasākumiem, kuri nenoliedzami ietver minētos nolīgumus, aktus, lēmumus un dokumentus, kas pieņemti, pamatojoties uz šo konvenciju.

137. Otrkārt, to, ka iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 39. punktā izmantotais formulējums "pasākums, ko veic, īstenojot" 1957. gada konvenciju, nekādi nevar nozīmēt "pasākumu, kas tiek veikts, lai ieviestu" [konkrēti] minēto konvenciju, var secināt arī no Tiesas pārbaudes, ko tā veica minētā sprieduma 40.–45. punktā.

138. Tiesas īstenotā lojālas sadarbības pienākuma neievērošanas pārbaude iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 40.–45. punktā netika veikta attiecībā uz tādu pasākumu, kas pieņemts, lai īstenotu 1957. gada konvenciju, kāds, piemēram, ir Padomes 1957. gada lēmums, bet tika veikta attiecībā uz vienpusēju un autonomu nodokļu pasākumu, kura mērķis ir aplikt ar nodokļiem Eiropas piemaksas, ko saņem kādas Eiropas skolas skolotāji, kuri ir Apvienotās Karalistes pilsoņi. Tomēr šī pārbaude, kā to norāda Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 40. punktā, tika veikta nekavējoties, ņemot vērā minētā sprieduma 39. punktā norādīto kritēriju un "šādā perspektīvā".

139. Tādējādi, ja attiecīgais nodokļu pasākums, uz kuru attiecas saderības ar EEK līguma 5. pantu pārbaude, nekādi nebija saistīts ar pasākumu, kas pieņemts, *lai īstenotu* 1957. gada konvenciju, tas ir pasākums, kuram ir saikne ar Eiropas skolu statūtiem tikai tāpēc, ka šis pasākums skar Padomes 1957. gada lēmumu, proti, citiem vārdiem runājot, ir daļa (piemērošanas jomas izpratnē) no lēmuma, ar ko īsteno 1957. gada konvenciju.

140. Arī šā iemesla dēļ, manuprāt, — un tā ir mana otrā piezīme — Tiesa gan iepriekš minētajā spriedumā lietā *Hurd*, gan 1990. gada 5. aprīļa spriedumā lietā Komisija/Beļģija uzsver attiecīgo pasākumu vienpusējo raksturu, kas tiek izvērtēti, lai noteiktu saderības ar EEK līguma 5. pantu pārbaudi. Ir jāizvairās

no tā, ka šos spriedumus varētu interpretēt kā tādus, kuru mērķis ir kontrolēt saistības, ko uzņēmušās dalībvalstis saistībā ar 1957. gada konvenciju.

141. Ja no iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* un 1990. gada 5. aprīļa sprieduma lietā Komisija/Beļģija gūtā pieredze ir šāda, es uzskatu, ka šajā gadījumā apgalvotais EKL 10. panta pārkāpums attiecībā uz laika posmu pirms 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā nav pamatots.

142. Attiecīgais pasākums, proti, Beļģijas iestāžu atteikums finansēt Beļģijas Karalistes teritorijā esošo Eiropas skolu kustamo mantu un didaktisko materiālu izmaksas, izriet no to pienākumu piemērošanas jomas interpretācijas, kas ietverti nolīgumā (Nolīgums par atrašanās vietu), kurš pieņemts, pamatojoties uz 1957. gada konvenciju. Tomēr, piemērojot iepriekš minētā sprieduma lietā *Hurd* 37. un 38. punktu, uz šādu nolīgumu neattiecas Līguma noteikumu piemērošanas joma, kā arī lojālas sadarbības pienākums, kas izteikts EKL 10. pantā; manuprāt, tas pats attiecas uz atteikumu izpildīt pienākumus, kas, iespējams, izriet no šā nolīguma. Ja lemtu citādāk, tas, manuprāt, nozīmētu pārsniegt Tiesai piešķirtās kompetences, jo, lai pierādītu apgalvoto EKL 10. panta pārkāpumu, tas liktu definēt to pienākumu piemērošanas jomu, kas izriet no Nolīguma par atrašanās vietu [45].

45 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hurd*, 22. punkts.

143. Pamatojoties uz līdzīgiem argumentiem, kas tika izvirzīti, es arī uzskatu, ka attiecībā uz laika posmu pēc 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā iespējamais EKL 10. panta pārkāpums ir jānoraida.

144. Protams, ir taisnība, ka, sākot no 2002. gada 1. oktobra, sakarā ar Kopienas pievienošanos 1994. gada konvencijai tā ir Kopienu tiesību neatņemama sastāvdaļa un ir piemērojama dalībvalstīs.

145. Tomēr šajā gadījumā strīdīgās saistības ir definētas nevis 1994. gada konvencijā, bet gan Nolīgumā par atrašanās vietu, kam Kopiena nav pievienojusies. Nolīgums par atrašanās vietu ir nolīgums, kas noslēgts starp Padomi un Beļģijas Karalisti. Pretēji tam, ko aizstāv Komisija, nevar apgalvot ne to, ka Kopiena, ņemot vērā, ka tagad tā ir 1994. gada konvencijas līgumslēdzēja puse, ir uzņēmusies arī Nolīgumā par atrašanās vietu paredzētās tiesības un pienākumus, un līdz ar to šo nolīgumu var kvalificēt kā Kopienu tiesību aktu, ne arī to, ka Padome ir Kopienas iestāde.

146. Lai arī es pieņemu — kā jau norādīts iepriekš šo secinājumu 53.–56. punktā —, ka kopš 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā uz Nolīgumu par atrašanās vietu varētu attiekties normas, ko var interpretēt Tiesa, tas pamatojas vienīgi uz to, ka saskaņā ar minētās konvencijas noteikumiem, jo īpaši tās 26. pantu, uz šo nolīgumu attiecas minētās konvencijas "piemērošana" šajā pantā paredzētās šķīrējklauzulas izpratnē. Tomēr, izņemot šajā klauzulā paredzētās situācijas, Tiesas kompetencē nav lemt par iepriekš minēto nolīgumu [46]. Tomēr šajā lietā, kā man jau ir bijusi iespēja uzsvērt šo secinājumu 57. punktā, Komisija vērsās Tiesā nevis atbilstoši 1994. gada konvencijas 26. pantam, bet piemērojot EKL 226. pantu.

147. Tādējādi EKL 10. pantā noteiktais lojālas sadarbības pienākums neattiecas uz Nolīgumu par atrašanās vietu arī saistībā ar laika posmu pēc 1994. gada konvencijas stāšanās spēkā.

46 — Tādējādi, pieņemot, ka Tiesai ir iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par 1994. gada Konvencijas un Nolīguma par atrašanās vietu interpretāciju attiecībā uz faktiem pēc 2002. gada 1. oktobra, Tiesai, manuprāt, būtu jāatzīst, ka tās kompetencē ir interpretēt 1994. gada Konvenciju saistībā ar tās piederību Kopienu tiesībām, bet jānoraida tās kompetence izvērtēt Nolīgumu par atrašanās vietu.

148. Tādējādi es iesaku Tiesai noraidīt apgalvotās pienākumu neizpildes otro daļu par EKL 10. panta pārkāpumu.

149. Ņemot vērā iepriekš minēto, es iesaku Tiesai prasību par pienākumu neizpildi noraidīt kopumā.

V — Par tiesāšanās izdevumiem

150. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks. Tā kā Beļģijas Karaliste ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un, kā es to ierosinu, spriedumam būtu jābūt Komisijai nelabvēlīgam, Beļģijas Karalistes prasība būtu jāapmierina.

VI — Secinājumi

151. Šo iemeslu dēļ es Tiesai iesaku:

— prasību noraidīt un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.